GINTONG PATNUBAY

VOL. 1 NO. 1

PAANO MATUTURUANG MAGPATAWAD ANG PUSO?

Sinulat ni OLIVIA LAMASAN

ISANG PROYEKTO NG
KOMISYON PARA SA PILIPINO SA IBAYONG DAGAT
(COMMISSION ON FILIPINOS OVERSEAS)
Tel. Nos.: 561-8316 * 562-3848 * 562-3851
1/F - 7/F Citigold Center
1345 Quirino Avenue, cor. Osmeña Highway
Manila, Philippines

PAANO MATUTURUANG MAGPATAWAD ANG PUSO?

SABI NI JOHN PAGKA-KASAL NA NAMIN IPE-PETITION SI BOBBY
NAKU MYR-NA, SIGURA-DUHIN MO LANG NA TO-TOTOHANIN KA NG JOHN NA'YAN.
VIVIAN, IBA SI JOHN SIYA NA YATA ANG PINAKAMABAIT AT PINAKAMAUNAWAING LALAKING NAKILALA KO.
KUNG YAN ANG PASYA MO, WALA NA AKONG MAGAGAWA. SANA'Y IBA NGA SI JOHN SA MGA LALAKING NAG-DAAN SA BUHAY MO.
SA PAG-UWI NI MYRNA SA BAHAY NAGULANTANG SIYA SA AYOS NG ANAK.
NAPAANO KA ANAK?
SI DODONG 'NAY, SABI NIYA PUTOK DAW AKO SA BU-HO?
HALOS MADUROG ANG PUSO NI MYRNA. PAANO NGA BANG IPAPA-LIWANAG SA ISANG MUSMOS ANG KATOTOHANAN?
HAYAAN MO ANAK. MALAPIT NA TA-YONG UMALIS DI-TO.
KAILAN TA-YO AALIS I-NAY? GUSTO KO KINA UN-CLE JOHN. SA ABROAD
MALAPIT NA ANAK, MALA-PIT NA ...

SA KANYANG PAG-IISA, HINDI MAIWAKSI NI MYRNA ANG SINABI NG KAIBIGAN,, "TULAD NG MGA LALAKING NAGDAAN SA BUHAY MO..."
AT NAMUTAWI SA ISIP NI MYRNA ANG MGA ARAW NA NAKALIPAS...
LABING-WALONG TAONG GULANG SIYA NOON NANG UNA NIYANG NALASAP ANG PAIT SA PILING NI NED...
I'M SORRY MYRNA... MABILIS ANG MGA PANGYAYARI. NALASING AKO
HU-HU-HU! NANGAKO KA NED... NANGAKO KANG PAKAKASALAN MO AKO
BUNTIS SI JOSIE...
AT AKO INISIP MO BANG BAKA BUNTIS DIN AKO?
MAIMPLUWENSIYA ANG KANILANG PAMILYA ...
KAYA NAKUHA MONG IPAGPALIT ANG PAG-IBIG NG ISANG BUSABOS PARA SA KARANGYAAN NG MGA ROSALES!
IKAW ANG MAHAL KO, MYRNA ...

SINUNGALING! ANG PAGMAMAHAL AY HINDI NAKAKALIMOT. UMALIS KA NA NGA. SAYANG LANG ANG PAGTITIWALANG INUKOL KO SA IYO
PATAWAD MYRNA... PATAWAD...
PATAWAD? PAANO NATUTURUANG MAGPATAWAD ANG PUSO?
MANALIPAS ANG ISANG BUWAN AT NATUKLASAN NI MYRNA NA SIYA'Y BUNTIS. UMUWI ITO SA PROBINSIYA.
AT SA LOOB NG ISANG SILID AY
O, MYRNA, ANO BA TALAGA ANG PROBLEMA MO AT KANINA KA PA HINDI MAPALAGAY?
NAMAN MYRNA. NGAYON KA LANG UMUWI AY MUKHANG PROBLEMADO KA PA
INAY, ITAY, PATAWARIN NINYO AKO!
ANONG SINASABI MO?
BUNTIS AKO INAY...
ANO, BUNTIS KA? UMUWI KA RITO PARA SABIHIN SA AMING BUNTIS KA? WALANGHIYA KA!
ITAY, PATAWARIN NINYO AKO!
KARDO, HUMINAHON KA...

SA PAGBABALIK KO WALA NA DAPAT ANG BABAING 'YAN! SUWAIL!
ANAK, SANA'Y IYONG MAUNAWAAN ANG TATAY MO... PARA NA RIN SA IKABUBUTI NATING LAHAT, LUMUWAS KANG MULI SA MAYNILA AT PALAMIGIN MUNA NATIN ANG ULO NG IYONG ITAY.
PATAWARIN PO N'YO AKO INAY...
PAANO NGA BANG MAGPATAWAD ANG ISANG NASAKTAN... KUNG ANG BUNGA NG MALUPIT NA PAG-IBIG AY ANG PAGTATAKWIL NG MAGULANG...
AT LUMIPAS ANG ILANG BUWAN NA PUNO NG PAGHIHINAGPIS AT PAGHIHIRAP...
MARCH
APRIL
MAY
JUNE
O MYRNA, PAGLABAS SA ESKUWELA, DIRETSO SA BAHAY AT MARAMING LABAHING NAKATAMBAK.
OPO, MRS. FLORES
AT HABANG NASA KLASE'Y NAKARAMDAM SI MYRNA NG...
VI-VIVIAN... SUMASAKIT ANG TIYAN KO, MANGANGANAK NA YATA AKO...

NAKU SANDALI... DANGAN KASI NAGTATRABAHO KA PA EH MANGANGANAK KA NA...
INAY... INAY KO... DIYOS KO TULUNGAN PO NINYO AKO...
AT NANG MAGKAMALAY NA SI MYRNA AY...
LALAKI ANG ANAK MO MYRNA.
HU-HU-HU!
O, BAKIT KA UMIIYAK!
WALANG ANUMAN ITO... INIISIP KO LANG KUNG SAAN NA KAMI TITIRA NG ANAK KO. ANG SABI NI MRS. FLORES AY PAAALISIN NA NIYA AKO PAGKAPANGANAK KO.
HUWAG KANG MAG-ALALA... IPAPAKIUSAP KO KAY INAY NA SA AMIN KA MUNA KAYO TUMIRA.
MATERNITY HOSP
SALAMAT VIVIAN... HAYAAN MO'T MAKAGANTI RIN AKO SA IYO... MALAPIT NA NAMAN TAYONG GUMRADWEYT.
AT SA TULONG NGA NI VIVIAN AY NAKATAPOS SILA NG PAG-AARAL.
GRAD

AT NAKAHANAP NG TRABAHO ANG DALAWANG MAGKAIBIGAN. SI MYRNA AT VIVIAN AY NAMASUKAN SA ISANG MALIIT NA OPISINA BILANG MGA SEKRETARYA.
PANGARAP NG BAWAT NILA LANG NA MAKAAHON SA KAHIRAPAN. AT ANG PANGARAP NA ITO'Y NAGKAROON NG PAG-ASA NANG...
Dear Myrna and Vivs,
Howdy?
Para akong donya dito.
Hindi ako pinagtatrabaho ni Bruce. He just gives me money to spend.
Myrna, type ka yata ni John ang kaibigan ni Bruce. Maganda ka raw.
NAGUSTUHAN DAW AKO NG KAIBIGAN NI BRUCE.
HAY NAKU, MYRNA, BAKA GAWIN KA LANG TSIMAY NIYAN.
NAKU, NAPAKA-NERBIYOSA MO NAMAN... EH BAKIT ANG SABI NI ROWENA, MAGINHAWA ANG BUHAY NIYA ROON?
IBA-IBA ANG SUWERTE NG TAO, MYRNA!
KUNG ITO LANG ANG MAKAKAAHON SA AMIN SA KAHIRAPAN...

ANO? BAHALA KA NA NGA SA BUHAY MO. EH KUNG SINASAGOT MO NA LANG BA SI TI-BO...
AT PARE-PAREHO KAMING MAGUTOM?
EWAN! MAHIRAP MAGBIGAY NG O-PINYON SA ISANG TAONG NAKAPAG-PASYA NA!
AT 'YON ANG SIMULA NG PAGPAPALI-TAN NINA MYRNA AT JOHN NG MGA LIHAM.
AT NATUKLASAN NI MYRNA NA SI JOHN AY ISANG MINERO.
VIV, MINER PALA SIYA... SINTO!
HMP! BAKA TANSO.
VIVIAN, OKEY LANG DAW SA KANYA NA MAY ANAK AKO. HE LOVES CHILDREN.
LOKA, PARANG APO NA NIYA ANG ANAK MO. SINGKU-WENTA'Y SINGKO ANYOS NA'YANG KAPEN-PAL MO.
MAKALIPAS ANG ANIM NA BU-WANG PAGSUSU-LATAN...
VIVIAN, DARA-TING SI JOHN SA MAKALAWA, AT EXCITED DAW SIYANG MAKITA AKO.
AT EXCITED KA RING MAKITA SIYA!

AT DUMATING NGA SI JOHN. HINDI MAWARI NI MYRNA ANG KANYANG PAKIRAMDAM.
OH, JOHN, THIS IS BOBBY. AH... MY SON, AND THIS IS VIVIAN, MY FRIEND.
HI, VIVIAN PLEASED TO MEET YOU! ISN'T SHE PRETTY TOO? YOU FILIPINAS ARE VERY PRETTY!
OH, YES... YES! TENK YOU! YOU REST FIRST AND THEN WE EAT? YES?
SURE! COME HERE, BOY, WHY DON'T YOU JOIN ME?
ANO RAW? INAY. HINDI KO PO MAINTINDIHAN?
AH, EH, MAKIPAGLARO KA RAW SA KANYA... SA UNCLE JOHN MO
SAMANTALA, ANG TILA BAGANG' NAMANGHANG SI MYRNA AY HINILA NI VIVIAN
TALAGANG MALAKI NA ANG SIRA NG UTAK MO. SUKAT DITO MO PA PATIRAHIN ANG ESTRANGHERONG 'YAN!
MGA DALAWA O TATLONG LINGGO LANG NAMAN, EH
HINDI KA NA BA NADALA? ANO NA LANG ANG IISIPIN NG MGA TAO RITO?
KUNG HABANG BUHAY KONG IINTINDIHIN ANG SASABIHIN NG TAO WALANG MANGYAYARI SA BUHAY KO
AT NAGBINGI-BINGIHAN NA LANG SI MYRNA SA MGA SINASABI NG TAO. ANG TANGING INISIP NIYA AY ANG MATUPAD ANG PANGARAP NIYANG MANGIBANG-BANSA.
MABAIT AT GALANTE SI JOHN... NOON LANG NAKATIKIM ANG MAG-INA NG KARANGYAAN.
9

JOHN, ARE YOU GOING HOME ALREADY NEXT WEEK?
YES, I'LL WAIT FOR YOU THERE, BABY.
ARE WE GETTING MARRIED BEFORE YOU LEAVE.
NOT HERE, HONEY. I THINK IT WILL BE BETTER IF WE GET MARRIED THERE.
NAIS SANA NI MYRNA NA DITO NA SILA MAGPAKASAL UPANG MAIPAG-MALAKI NIYA SA KANYANG MGA MAGULANG ... GAYUNPAMAN..
OKAY, BUT WHEN I LEAVE TO FOLLOW YOU, WILL I BE BRINGING BOBBY ALONG
OH, THAT'LL HAVE TO WAIT BABY... LET'S GET MARRIED FIRST, THEN WE'LL ASK HIM TO JOIN US. I WANT YOU FOR MYSELF FOR AWHILE OKAY!
O-OKAY.
LET'S GO TO BED NOW, HONEY.
AT SA ISANG LINGGO NGA AY AALIS NA SIYA. MASAKIT MANG IWANAN ANG ANAK AY WALA SIYANG MAGAGAWA.
INAY, INAY, BAKIT PO PARANG MAY INIISIP KAYO? BAKIT GISING PA KAYO HANGGANG NGAYON?
WA-WALA ANAK. HALIKA MATULOG NA TAYO...
HINDI BALE ANAK.. SANDALI LANG NAMAN... MAGKAKASAMA RIN TAYO... KAHIT ANO'Y HANDA KONG GAWIN ALANG ALANG SA'YO.
AT MAKALIPAS ANG ISANG LINGGO... SA PALIPARAN...
INAY, SAMA AKO. SABI MO SASAMA AKO, EH. BAKIT IIWANAN MO AKO NGAYON?
TAHAN NA, ANAK... HAYAAN MO AT PADADALHAN KITA NG MARAMING DAMIT AT LARUAN.
NINOY AQUINO INTERNA
BAKA SA ISANG BUWAN LANG MAGKASAMA NA TAYO... ALAGAAN KA NAMAN NG TITA VIVIAN MO, EH.
VIVIAN, IKAW NA MUNA ANG BAHALA SA INAANAK MO HA. PADADALHAN KO KAYO NG INYONG GAGASTUSIN, IPINANGAKO 'YON NI JOHN.
SUSULAT KANG MADALAS, HA
SIYEMPRE. AT PAG MAY NAKILALA AKO ROON, IRE-RETO KO SA IYO PARA MAKASUNOD KA RIN DOON.
HUWAG NA... TAMA NA SA AKIN SI EFREN... MAGPAPAKASAL NA RIN KAMI EH.
MARAMING SALAMAT VIVIAN. MAKAKABANTI RIN AKO SA LAHAT NG KABUTIHAN MO.

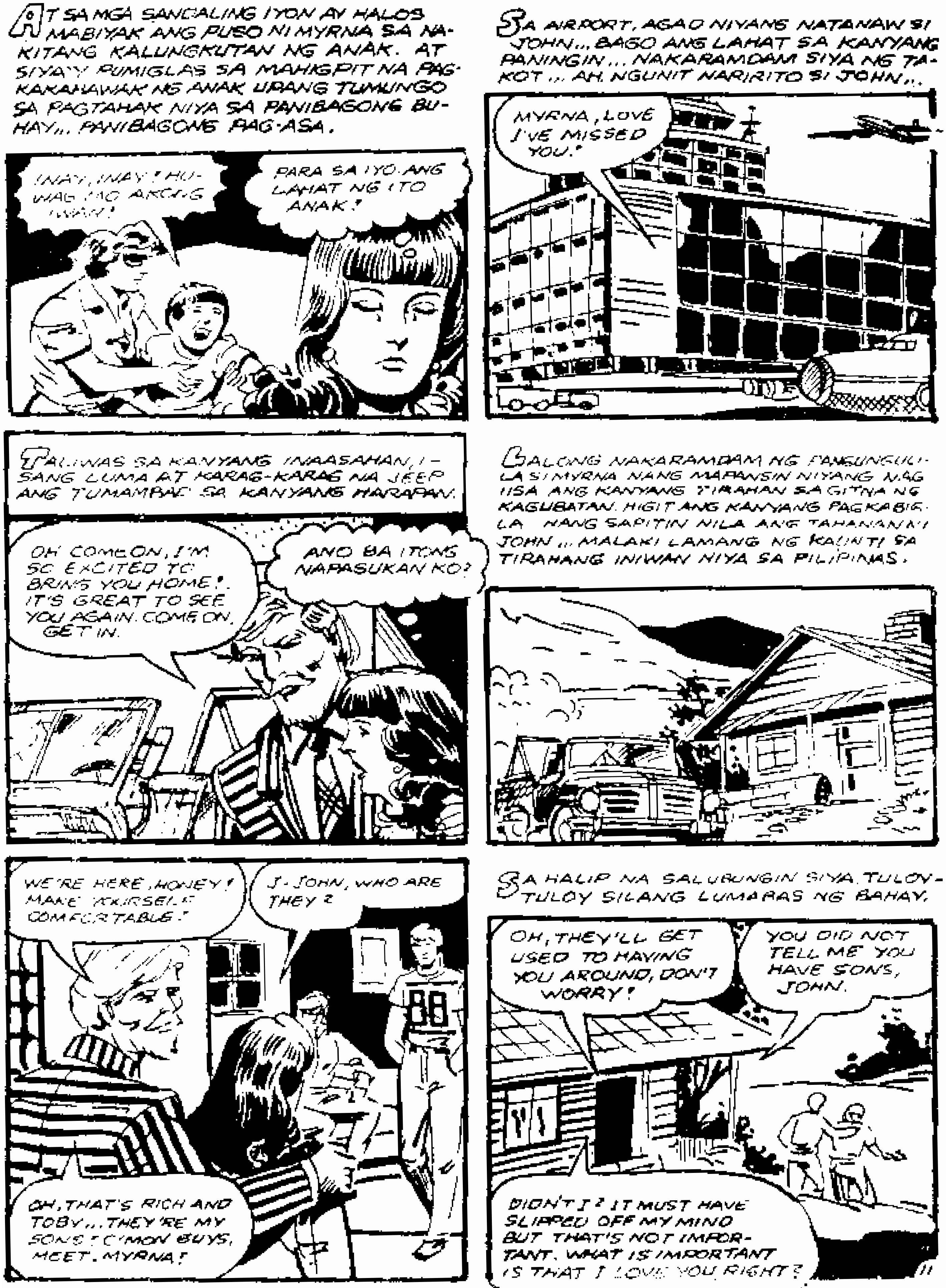
AT SA MGA SANDALING IYON AY HALOS MABIYAK ANG PUSO NI MYRNA SA NAKITANG KALUNGKUTAN NG ANAK. AT SIYA'Y PUMIGLAS SA MAHIGPIT NA PAGKAKAHAWAK NG ANAK UPANG TUMUNGO SA PAGTAHAK NIYA SA PANIBAGONG BUHAY... PANIBAGONG PAG-ASA.
INAY, INAY! HUWAG MO AKONG IWAN!
PARA SA IYO ANG LAHAT NG ITO ANAK!
SA AIRPORT, AGAD NIYANG NATANAW SI JOHN... BAGO ANG LAHAT SA KANYANG PANINGIN... NAKARAMDAM SIYA NG TAKOT... AH, NGUNIT NARIRITO SI JOHN...
MYRNA, LOVE I'VE MISSED YOU!
TALIWAS SA KANYANG INAASAHAN, ISANG LUMA AT KARAG-KARAG NA JEEP ANG TUMAMBAD SA KANYANG HARAPAN.
OH COME ON, I'M SO EXCITED TO BRING YOU HOME! IT'S GREAT TO SEE YOU AGAIN. COME ON, GET IN.
ANO BA ITONG NAPASUKAN KO?
LALONG NAKARAMDAM NG PANGUNGULILA SI MYRNA NANG MAPANSIN NIYANG NAG-IISA ANG KANYANG TIRAHAN SA GITNA NG KAGUBATAN. HIGIT ANG KANYANG PAGKABIGLA NANG SAPITIN NILA ANG TAHANAN NI JOHN... MALAKI LAMANG NG KAUNTI SA TIRAHANG INIWAN NIYA SA PILIPINAS.
WE'RE HERE, HONEY! MAKE YOURSELF COMFORTABLE!
J-JOHN, WHO ARE THEY?
OH, THAT'S RICH AND TOBY... THEY'RE MY SONS! C'MON GUYS, MEET MYRNA!
SA HALIP NA SALUBUNGIN SIYA, TULOY-TULOY SILANG LUMABAS NG BAHAY.
OH, THEY'LL GET USED TO HAVING YOU AROUND, DON'T WORRY!
YOU DID NOT TELL ME YOU HAVE SONS, JOHN.
DIDN'T I? IT MUST HAVE SLIPPED OFF MY MIND BUT THAT'S NOT IMPORTANT. WHAT IS IMPORTANT IS THAT I LOVE YOU, RIGHT?

YES, YES.
GO CHANGE WHILE I PREPARE SOMETHING FOR YAH. YOU MUST FEEL HELL AFTER ALL THAT FLYIN'.
SA LOOB NG SILID, TUMAMBAD KAY MYRNA ANG MAGULONG KAANYUHAN NITO, NA LALONG NAGPATINDI SA PAG-AALINLANGANG KANYANG NADARAMA
DIYOS KO ANG ITONG NAPASUKAN KO?
AT SUMAGI SA KANYANG ISIPAN ANG SINABI SA KANYA SA COUNSELLING SA CFO (COMMISSION ON FILIPINOS OVERSEAS)
ANO ANG PANGALAN NG MAPAPANGASAWA MO, MYRNA?
JOHN PO.
CFO COMMISSION ON FILIPINOS OVERSEAS
HUWAG MO NA AKONG PO-POIN. ITURING MO AKONG ISANG KAIBIGAN.
KINAKABAHAN KASI AKO EH.
PAANO AT GAANO KATAGAL NA KAYONG MAGKAKILALA?
PINAKILALA PO AKO NG ISANG KAIBIGAN NA NAKAPAG-ASAWA RIN NG FOREIGNER, MGA ANIM NA BUWAN NA ANG NAKALILIPAS.
NAKARATING NA BA SIYA RITO SA PILIPINAS?
SA PALAGAY MO BA AY SAPAT NA ANG PANAHON NA NAUKOL NINYO SA ISA'T ISA PARA SABIHIN NA LUBUSAN MO NA SIYANG NAKIKILALA?
SAPAT NA PO UPANG NAISIN KONG SUMAMA SA KANYA
HINDI LINGID SA KAALAMAN, MYRNA, MARAMI TAYONG KABABAYAN NA NAGKA PROBLEMA PAGDATING SA IBANG BANSA ANG KARAMIHAN AY SINASAPIAN NANG MASIDHING KALUNGKUTAN DAHIL SA MALAKING PAGKAKAIBA NG KULTURA AT PAG-UUGALI NG MGA DAYUHAN ANG MAIPAPAYO KO SA IYO AY MAGING TAPAT KA SA IYONG MAPAPANGASAWA AT MAGING BUKAS ANG IYONG ISIPAN...
12

ANG PAGTIRA SA IBANG BANSA AY HINDI GAWA-GAWANG BIRO. PILITIN MONG KILALANIN MABUTI ANG IYONG MAPAPANGASAWA PARA WALA KANG MASISISI SA BANDANG HULI
SA PALAGAY KO PO AY NAKIKILALA KO NANG LUBUSAN SI JOHN.
NAPUTOL ANG PAGMUMUNI-MUNING ITO NANG,,,
HEY, HONEY. WHAT'S TAKING YOU SO LONG?
OH I'M SORRY. I WILL BE THERE WITH YOU.
AT DAHIL NGA SA NAROON NA SIYA AY MINABUTI NIYANG TANGGAPIN ANG KATOTOHANAN AT MAKISAMA NA LANG SA MAG-AAMA.
PINAGSILBIHAN NIYA ANG MGA ITO.
MAKALIPAS ANG TATLONG LINGGO AY ISINAGAWA ANG KANILANG KASAL. MASAYA NARIN SIMYRNA SAPAGKAT TINUPAD NI JOHN ANG KANYANG PANGAKO SA KABILA NG PAGTUTOL NG MGA ANAK NITO...
NAGDAAN ANG MGA BUWAN AT HINDI NIYA MAPIGILAN ANG KALUNGKATAN AT PANGUNGULILA
ISANG ARAW NA NAMAN NA PUROS PADER ANG KAUSAP KO.
MINSAN...
JOHN, WHY ARE THE LETTERS VERY LATE TO ARRIVE HERE? I WROTE PLENTY LETTERS TO VIVIAN BUT NO ANSWER YET.
THIS IS NOT THE CITY BABE WE LIVE HERE IN THE WOODS
BUT I AM LONELY HERE. MAYBE WE SHOULD ALREADY GET BOBBY SO THAT I WILL NO LONGER BE LONELY.
WHAT DO YOU NEED HIM FOR?
HE IS MY SON!
HE'S NOT MINE. DAMNIT!

YOUR SONS ARE NOT MINE ALSO, AND DON'T SHOUT.
I'LL SHOUT IF AND WHEN I LIKE. I CAN DO ANYTHING I WANT. THIS IS MY HOUSE!
YOU PROMISE THAT I CAN BRING BOBBY HERE.
NO, MY DARLING IDIOT. I DID NOT PROMISE YOU ANYTHING. YOU AND YOUR BLASTED ILLUSIONS!
COME ON. GET OUT OF MY SIGHT!
I WANT TO LEAVE. I HATE YOU
HATE ME FOR ALL I CARE, YOU SCREAMING BITCH. WHERE WILL YOU GO? THE NEXT HOUSE IS 10 MILES AWAY.
YOU FOOLED ME ...
YOU FOOL... DON'T YOU KNOW HOW MUCH I SPENT IN BRINGING YOU HERE? YOU'RE MINE AND YOU'LL DARN STAY HERE WITH ME!
LISTEN HERE BITCH. I MARRIED YOU BECAUSE I NEED A WOMAN IN THIS HOUSE, AND SOMEONE WHO CAN WARM MY BED.
AHHH... LET ME GO... WALANG HIYA!
SHIT, LOOK WHAT YOU'VE DONE. I'M BLEEDING. YOU'LL PAY FOR THIS!
14

AT SA PAGKAKATAONG IYON AY NAMAYANI ANG KALAKASAN NI JOHN...
NAGMISTULANG BASAHAN SI MYRNA SA KALUPITANG SINAPIT KAY JOHN.
AT NAGHARI NGA ANG KAMUNDUHANG NAMAMAYANI SA KAISIPAN NI JOHN.
MYRNA...
HONEY, I'M SORRY, PLEASE FORGIVE ME. I HATE TO SEE YOU HURT.
HINDI ALAM NI MYRNA KUNG ANO ANG ISASAGOT SA ASAWA. SA TAKOT NITO'Y TIIM-BAGANG NIYAKAP ANG ASAWA.
ANG PANANAKIT NA IYON NI JOHN AY NAULIT PA NANG MARAMING BESES... AT UNTI-UNTI NIYANG NATUKLASAN NA ANG ASAWA NIYA AY SEXUALLY OBSESSED SA KANYA.
MINSAN...
OH, HI. I'M TOM. IS JOHN THERE?
OH, HE IS NOT HERE YET. BUT HE WILL BE BACK ANYTIME NOW. COME IN.
OH. THANKS. SO YOU'RE HIS WIFE. BOY, HE SURE IS LUCKY.
AT IYON AY NAUWI SA KUWENTUHAN AT TAWANAN.
AT MAKALIPAS ANG ILANG SANDALI...
TOM... I DIDN'T KNOW YOU WERE COMING.
J-JOHN... TOM CAME AND I SAID TO WAIT FOR YOU..
15

MATINDING TAKOT ANG BUMALOT SA KATAWAN NI MYRNA. NAPATITIGAN NIYA ANG MAKAHULUGANG TINGIN NI JOHN SA KANYA...
HABANG NAGTATRABAHO SI MYRNA SA KUSINA AY NAGULAT SIYA NANG...
JOHN, YOU'RE HURTING ME!
YOU BITCH YOU LYING DECEITFUL WHORE!
JOHN, PLEASE I DID NOT DO ANYTHING WRONG!
RICH! TOBY! HELP ME, PLEASE!
GO BACK TO THE PHILIPPINES WHERE YOU BELONG!
YOU BROUGHT HELL HERE, YOU DESERVE TO SUFFER!
I'LL KILL YOU! YOU DOUBLE-FACED WANTON! YOU'RE LIKE THE REST!
BLAG
SA PAGKAKATAONG IYON AY INIPON NI MYRNA ANG KANYANG LAKAS AT TUMAKBO PALABAS NG BAHAY.
MALAKAS MAN ANG BUHOS NG ULAN AY SINUONG NIYA ITO, MAKATAKAS LAMANG SA HUMAHABOL NA ASAWA. NAKABIBINGI ANG HALAKHAK NG MAGKAPATID.
HAAH... HAAH...
16

SA HINDI KALAYUAN AY MAY NATANAW SIYANG BABAE. PAGAL MAN AT NANGINGINIG ANG LAMAN AY PINILIT NIYANG TUMAKBO MULI AT...
MY-MYRNA!
ROWENA, SALAMAT AT NATAGPUAN KITA. HU-HU-HU...
TULUNGAN MO AKO ROWENA, SINASAKTAN AKO NI JOHN... ITAGO MO AKO SA INYO.
HA, AH, EH, HINDI PUWEDE... MAGAGALIT SA AKIN SI BRUCE
ANO ANG IBIG MONG SABIHIN? ANG SABI MO AY...
OO, ALAM KO NA PINANIWALA KO KAYO NA MASARAP ANG BUHAY KO RITO, PERO HIRAP DIN AKO MYRNA
HU-HU-HU! MAGABALIW AKO ROWENA! UMALIS NA TAYO RITO. BUMALIK NA TAYO SA PILIPINAS.
HINDI NA AKO BABALIK SA PILIPINAS MYRNA. HINDI KO KAYANG HARAPIN ANG SASABIHIN NG MGA KAMAG-ANAK AT KAIBIGAN KO... MALAKING KAHIHIYAN ITO PARA SA AKIN.
MATUTUHAN MO RING TANGGAPIN ANG BUHAY NA ITO MYRNA
HINDI KO ALAM KUNG MAAAWA O MAMUMUHI AKO SA IYO ROWENA... NAWALA NA YATA ANG BAIT SA UTAK MO.
ISIPIN MO NA ANG GUSTO MONG ISIPIN MYRNA... MAKUKUHA MO RIN NA UNAWAIN AKO
ANO NGAYON ANG GAGAWIN KO... ANG MAAWA LANG SA AKING SARILI TULAD MO?
HINDI AWA ANG MAKAKATULONG SA IYO, KUNDI KATATAGAN NG LOOB
MAAWA KA NA ROWENA, MASKI ISANG GABI LANG AKO SA INYO.
I'M SORRY MYRNA PERO MAGAGALIT SA AKIN SI BRUCE. PUPUNTAHAN NA LANG KITA SA INYO... KINAKAILANGAN NA AKONG UMALIS MYRNA. I'M SORRY.
ILAN BESES NA BA NIYANG NARINIG ANG MGA KATAGANG IYON. WALA NANG SISIDLAN SA KANYANG PUSO ANG PAGPAPATAWAD... MANHID NA ITO.

NANG BIGLANG NAHILO SIYA AT NAGDILIM ANG KANYANG PALIGID...
OOOH...
NANG MAGKAROON SIYA NG MALAY AY NASA OSPITAL NA ITO...
NA-NASAAN AKO?
SHHH... BABY, YOU SHOULDN'T BE TALKING YET BUT RESTING.
MEDICAL CEN
LUCKY YOUR HUSBAND FOUND YOU. YOU LOST THE BABY BUT YOU'RE OKAY NOW... TAKE CARE OF YOURSELF.
B-BABY?... PATAY ANG ANAK KO!! HU-HU-HU!
NAGMISTULANG TULALA SI MYRNA... MAHAPDI ANG MGA MATA AT AYAW NANG BUMUHOS ANG LUHA...
PAGOD NA SIYANG UMUNAWA... PAGOD NA SIYANG MAGTANONG... HANGGANG SA NABUO ANG ISANG PLANO... ISANG BUWAN MAKALIPAS ANG PANGYAYARING IYON AY MALAKAS NA SI MYRNA...
SINUNOD NIYA ANG LAHAT NG NAISIN NI JOHN.. SUNOD-SUNURAN SIYA SA LAHAT NG KAPRITSO NG MAG-AAMA.
NAGING ULIRAN SIYANG ASAWA SA BAHAY.. PATI NA RIN SA KAMA.
WALANG BAHID NG HINALA SI JOHN SA KANYANG BINABALAK NA PAGTAKAS.
MAY KATAPUSAN DIN ANG LAHAT NG ITO.
MATAPOS ANG TATLONG BUWANG PAGTITIIS, MAY SAPAT NANG LAKAS NG LOOB SI MYRNA UPANG ITULOY ANG BALAK NA PAGLISAN... AT DUMATING ANG PAGKAKATAONG MINIMITHI...
HONEY, I'M NOT SURE TO COME BACK TONIGHT. THE BOYS AND I ARE NEEDED AT THE PLANT. THERE'S AN EMERGENCY.
TAKE CARE OF YOURSELF LOVE. I'LL WAIT FOR YOU HERE.

I WILL MISS YOU TONIGHT.
TAPOS NA ANG PAGHIHIRAP KO SA INYO... MAGSAMA-SAMA KAYONG MGA INGGRATO!
DALI-DALI SIYANG NAG-EMPAKE NG MGA DAMIT...
AYOS NA ANG LAHAT NANG MATUKLASAN NIYANG NAKAKANDADO ANG PINTO MULA SA LABAS
WALANGHIYA! MGA WALANG BUDHI!
WALA SIYANG PANAHON. DALI-DALI NIYANG TINUNGO ANG BINTANA AT...
NAKAKANDADO DIN!
PILIT SIYANG HUMANAP NG PARAAN PARA MAKALABAS HANGGANG SA...
KRAAK
LILISAN NA LAMANG SIYA NANG...
BABE... HEY MYRNA, I'M BACK... I LEFT SOMETHING...
NATULALA SI MYRNA...
D-DIYOS KO PO!
WHERE THE HELL DO YOU THINK YOU'RE GOING? YOU CAN'T LEAVE ME? I'LL KILL YOU FIRST... I'LL KILL YOU!
NANLABAN SI MYRNA...
AGHHH... YOU BLOODY FOOL YOU WON'T GET AWAY WITH THIS.
19

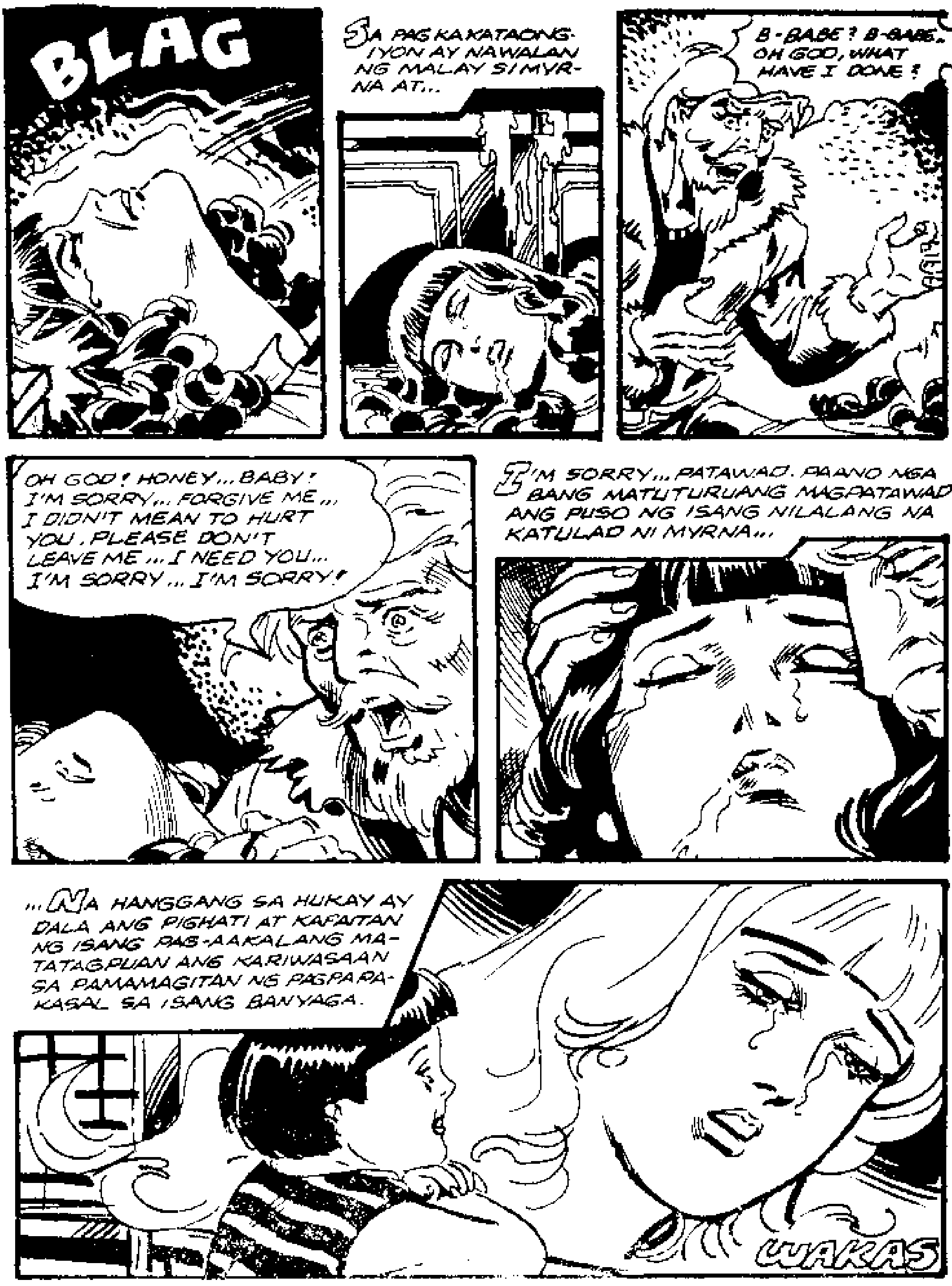
BLAG
SA PAG KAKATAONG-IYON AY NAWALAN NG MALAY SI MYR-NA AT...
B-BABE? B-BABE.. OH GOD, WHAT HAVE I DONE!
OH GOD! HONEY... BABY! I'M SORRY... FORGIVE ME... I DIDN'T MEAN TO HURT YOU. PLEASE DON'T LEAVE ME... I NEED YOU... I'M SORRY... I'M SORRY!
I'M SORRY... PATAWAD. PAANO NGA BANG MATUTURUANG MAGPATAWAD ANG PUSO NG ISANG NILALANG NA KATULAD NI MYRNA...
...NA HANGGANG SA HUKAY AY DALA ANG PIGHATI AT KAPAITAN NG ISANG PAG-AAKALANG MA-TATAGPUAN ANG KARIWASAAN SA PAMAMAGITAN NG PAGPAPA-KASAL SA ISANG BANYAGA.
WAKAS

COMMISSION ON FILIPINOS OVERSEAS

AN OVERVIEW

The increasing trend in international migration in the middle of the 1960's and the 1970's drew particular attention to the conditions and potentials of the growing number of Filipinos going abroad. In 1980, Congress passed Batas Pambansa Blg. 79 creating the Commission on Filipinos Overseas (CFO) to promote the interests and well-being of Filipinos overseas, in particular those of Filipino emigrants.

CLIENTELE

The law creating CFO defines Filipinos overseas and identifies the agency's clientele to be "Filipinos who are permanent residents abroad, including Filipino emigrants who are either already citizens of foreign countries or are still Filipino citizens awaiting naturalization, recognition, or admission, and their descendants". Subsequent issuances also identified more specific clientele groups as falling within the program coverage of CFO, namely, Filipino fiancees/spouses of foreign nationals and Filipino youth overseas.

ORGANIZATION

CFO is composed of an eight-man Board of Commissioners, headed by the Secretary of Foreign Affairs as Chairman, the Secretary of Trade and Industry as Vice-Chairman. Other members of the Commission are the Secretary of Labor and Employment, Secretary of Education, Culture and Sports, Secretary of Justice, Press Secretary, Secretary of Tourism, and the CFO Executive Director.

The Board of Commissioners is supported by a Secretariat which transforms government policies into actual programs for Filipinos overseas. The Secretariat is head by an Executive Director and assisted by a Deputy Executive Director.

MANDATE

The major functions of the CFO are:

1. Provide advice and assistance to the President and Congress of the Philippines in the formulation of policies and measures concerning or affecting Filipinos overseas;

2. Develop and implement programs to promote the interest and well-being of Filipinos overseas;

3. Serve as a forum for preserving the social, economic, and cultural ties of Filipinos overseas with the Philippines; and

4. Provide liaison services to Filipinos overseas with appropriate government and private agencies in the transaction of business and similar ventures in the Philippines.

PROGRAMS AND SERVICES

The functions of CFO have been translated into a framework consisting of the following four (4) major program areas.

Migrant Social and Economic Integration

CFO ensures that all Filipinos migrating to other countries are adequately prepared to meet the practical and psychological problems attendant to international migration.

a. Registration of Filipino Emigrants

b. Orientation Seminars for Pre-Departing Filipino Emigrants

c. Counseling Services for Filipino Fiancees/Spouses of Foreign Nationals

d. Peer Counseling for Filipino Youth Migrants, Aged 13-19 Years Old

e. Clientele Feedback Mechanism

f. Public Information and Assistance

g. Post-Arrival Orientation and Assistance

h. Educational Modules on International Migration and Development

Filipino Education and Heritage

CFO seeks to promote, in cooperation with other agencies and organization, the provision of critical educational services, as well as the continued exposure of younger generations of overseas Filipinos to Philippine history, culture and institutions.

a. Lakbay-Aral (Study-Visit Program for Children of Filipino Migrants)

b. Philippine Community Schools Abroad

c. Teaching of Filipino Language for Children of Filipino Migrants

d. Philippine Studies Programs

Filipino Unity and Sustainable Development

CFO aims to foster better cohesion and unity of purpose within and among the various overseas organizations so that their own interests and well-being can be promoted, supported or enhanced within a greater and more formidable all-Filipino community.

a. Lingkod sa Kapwa Pilipino (LINKAPIL) Program (Service to Fellow Filipinos)

b. Observance of December as Month of Overseas Filipinos

c. Presidential Awards for Filipinos and Private Organizations Overseas

d. Volunteers to the Philippines Program (Sharing of Expertise and Technology Transfer)

e. Exchange Visitors Program

f. Strengthening of Overseas Filipinos Network

g. Development and Publication of Information Materials.

Policy Development and Data Banking

CFO seeks to provide a continuing study and review of the economic, social, legal,, and administrative environment which have bearing on the status of overseas Filipinos

a. Research

b. Policy Review and Formulation

c. Program Evaluation and Development

d. Multi-Sectoral Program for Overseas Filipinos

e. Data Banking and Computerization Program

F. Demographic and Economic Profile of Overseas Filipinos

g. Security Procedures for Overseas Filipinos in Crisis Situations

Kung mayroon kayong mga katanungan o suliranin tungkol sa permanenteng paninirahan sa ibang bansa, huwag mag-atubiling sumulat sa:

KOMISYON PARA SA PILIPINO SA IBAYONG DAGAT

(COMMISSION ON FILIPINOS OVERSEAS)

Tel. Nos.: 561-8316 * 562-3846 * 562-3851
1/F - 7/F Citigold Center
1345 Quirino Avenue, cor. Osmeña Highway
Manila, Philippines